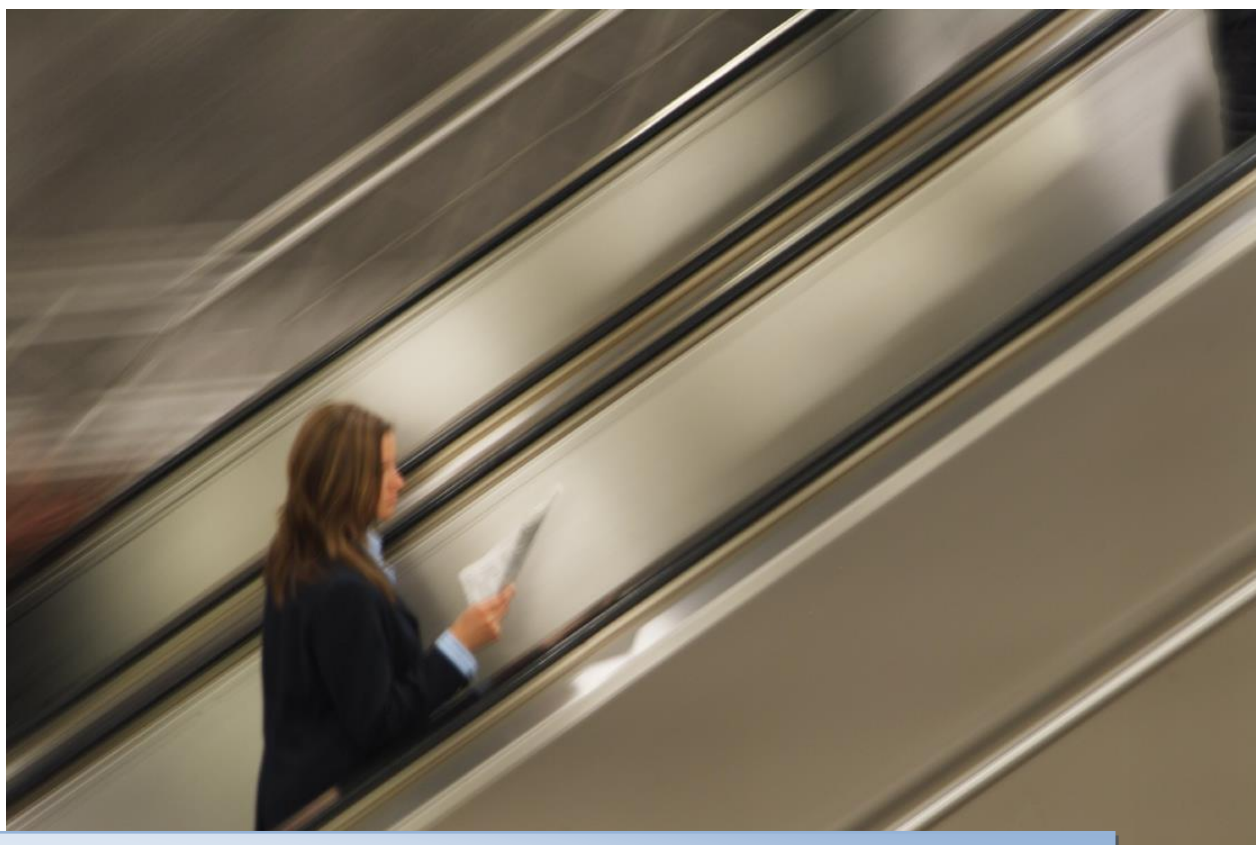

Ringerike kommune

Månedsrappport
november 2013

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Samlet økonomisk oversikt med hovedtrekk i utviklingen	3
Usikkerhet rundt pensjonsutgiftene til KLP.....	4
Sentrale inntekter 2013.....	4
RiK (RingeriksKraft AS) – utbyttetildeling.....	5
Usikkerhetsfaktorer ved årets slutt.....	5
3. Mål og delmål for Handlingsprogramperioden 2013-2016 og budsjettåret 2013.....	6
4. Økonomisk oversikt rammeområdene.....	9
Økonomiske oversikter med kommentarer for de enkelte områdene:.....	9
5. Bemanningsoversikt pr måned.....	15
6. Status sykefravær med nærværarbeid	16

RINGERIKE KOMMUNE

Måned rapport – november 2013

1. Innledning

Denne rapporten skal gi en status over driften i Ringerike kommune i forhold til de økonomiske planer som er lagt for 2013. Kommunen har et budsjett i 2013 med 1.861 mill. kroner i driftsinntekter. Det er mange valg som skal tas i bygging av et budsjett, og det vil alltid oppstå uforutsette hendelser i løpet av driftsåret både positivt og negativt. Et avvik på 1 % vil utgjøre 19 mill. kroner og svingninger innenfor +/- 1 % vil ikke være unormalt.

Årsprognosen som her legges frem er utarbeidet på grunnlag av regnskapstall pr 30.11.2013 samt den viten man i dag har om fremtidig utvikling og utfordringer frem til 31.12.2013. Samtlige enhetsleder i kommunen med budsjettansvar, har sammen med sine ledere og økonomirådgivere, utviklet en prognose som tar høyde for de forventninger man har til driften fremover og effekten av iverksatte tiltak. Endelig prognose er fremlagt og godkjent av økonomisjef og rådmannen.

Det må imidlertid tas høyde for at uforutsette hendelser, regnskapstekniske disposisjoner ved årets slutt samt usikkerhet rundt regnskapsmessig føring av endelige pensjonsutgifter etter aktuaroppgave, kan få uforutsett resultat effekt både positivt og negativt i forhold til prognosen.

2. Samlet økonomisk oversikt med hovedtrekk i utviklingen

Prognosen pr november indikerer at kommunen vil bruke rundt 26,8 mill. kroner mer enn budsjettet i 2013. Det er på linje med det som ble rapportert i forrige måned rapport, pr oktober. Det er allikevel noen endringer siden sist i forhold til hvor avvikene oppstår.

Beløp i hele tusen kroner	Regnskap til og med nov 2012	Regnskap hittil 2013	Årsbudsjett	Prognose Årsregnskap	Prognose Årsavvik	Avvik i %	Årsavvik forrige rapport (pr okt)
Sum frie disponible inntekter (Rammeområde 8)	-1 244 707	-1 223 136	-1 476 243	-1 451 939	-24 304	-2 %	-18 847
Sum nettofinans-utgifter (Rammeområde 9)	28 343	38 254	95 275	99 279	-4 005	-4 %	-4 635
Sum til fordeling drift til rammeområdene 0-7	-1 216 364	-1 184 882	-1 380 969	-1 352 660	-28 309	-2 %	-23 482
Sum forbruk drift rammeområdene 0-7	1 173 579	1 286 904	1 380 969	1 379 485	1 484	0 %	-3 033
Mer /mindreforbruk	-42 785	102 022	0	26 825	-26 825		-26 515

Driftsområdene (rammeområdene 0 – 7) melder denne gang om et mindreforbruk i forhold til budsjett på 1,5 mill. kroner. Forbedringen på 4,5 mill. kroner kan knyttes noe til den strenge innkjøpskontrollen som ble innført fra starten på oktober. De største avvikene finner vi nå innenfor følgende områder:

RINGERIKE KOMMUNE

Månedssrapport – november 2013

- Sentrale inntekter viser negative avvik med 16 mill. kroner lavere skatteinntekter enn budsjettet, 2 mill lavere inntektsutjevning og et utbytte fra RiK som ligger 6,2 mill. kroner lavere enn budsjettet.
- Helse og omsorg melder om et merforbruk på 9,2 mill. kroner knyttet til kjøp av institusjonsplasser, utfordringer med å oppnå ønsket økonomisk effekt på vedtatte tiltak og økende utbetalinger til sosialhjelp.
- De andre driftsområdene melder stort sett mindreforbruk som hovedsakelig knytter seg til et mer moderat lønnsoppgjør enn forutsatt i budsjett 2013.

Tidligere regnskapsår har et merforbruk på driftsområdene kunne dekkes inn av høyere skatteinntekter enn budsjettet. Denne muligheten er redusert i 2013 ettersom budsjettet legger opp til et høyere inntektsnivå enn Departementet anbefaler i sine beregninger.

Noen av tiltakene som har vært gjennomført gjennom året for å komme i budsjettbalanse er:

- Målrettet arbeid for lavere sykefravær
- Stillinger er holdt vakante så lenge det er forsvarlig ved langtidsfravær og permisjoner
- Streng innkjøpskontroll
- Streng kontroll ved bruk av vikarer og overtid ved kortidsfravær

Kommunens regnskap viser at det gjenstår 21,2 mill. kroner å nedbetale av tidligere års underskudd. Gitt prognosen pr oktober vil det være mulig å nedbetale ca 4 mill. kroner av kommunens akkumulerte underskudd i 2013.

Budsjett 2013 inneholder definerte innsparingskrav på 20 mill. kroner. Mange av tiltakene er gjennomført og vil gi varige reduksjoner i driftsutgiftene i tiden fremover. Det er imidlertid avdekket utfordringer med å oppnå de økonomiske målene for enkelte av tiltakene innenfor helsesektoren spesielt. Nærmere status om de enkelte tiltakene ble presentert i 2. tertialrapport.

Usikkerhet rundt pensjonsutgiftene til KLP

Ringerike kommune mottar i september hvert år reguleringspremien fra KLP. Størrelsen på denne avhenger av utfallet på årets lønnsoppgjør og reguleringen av grunnbeløpet i folketrygden (G). I år er denne bokført med en kostnad på 44,7 mill. kroner inkl arbeidsgiveravgift. Etter nyttår kommer aktuarberegningen som viser den faktiske pensjonskostnaden som skal regnskapsføres. Det vil alltid knytte seg noe usikkerhet til tallene frem til denne beregningen foreligger.

Sentrale inntekter 2013

Budsjett 2013 legger opp til noe høyere skatteinntekter og effekt av skatteutjevning enn det departementet og KS har antydnet i sine prognoser. Tidligere års erfaringer tilsier at prognosene fra disse aktørene har vært noe forsiktige. Ringerike kommune har budsjettet med 646 mill. kroner i skatt på inntekt og formue, og skattetall til og med november antyder at det vil bli et negativt avvik rundt 16 mill. kroner. Rammetilskudd og skatteutjevning er budsjettet med 687 mill. kroner og

RINGERIKE KOMMUNE

Månedrapport – november 2013

beregningsmodellen til KS viser foreløpig at kommunens anslag vil treffe godt med fare for et negativt avvik på rundt 2 mill. kroner.

Det er fremdeles noe usikkerhet knyttet til endelige inntekter på skatt og inntektsutjevning inntil skatt for desember og endelige tall for skatteutjevningen er klare i januar 2014.

RiK (RingeriksKraft AS) – utbyttetildeling

Generalforsamlingen i RiK har vedtatt et utbytte som sikrer Ringerike kommune en inntekt på 8,8 mill. kroner i år. Kommunens budsjett legger opp til en inntekt på 15 mill. kroner. Det gir et negativt avvik på 6,2 mill. kroner som er hensyntatt i årsprognosen som her legges frem.

Usikkerhetsfaktorer ved årets slutt

Det må tas høyde for følgende usikkerhetsfaktorer ved årets slutt som ikke kan fanges opp i en prognose som nå er laget. Disse faktorene kan påvirke det regnskapsmessige resultatet for 2013 både positivt og negativt:

- **Årsavslutningen**
Regnskapstekniske disposisjoner kan få uforutsett resultateffekt både positivt og negativt i forhold til prognosen.
- **Oppgjør øremerkede midler**
Overføring av prosjektmidler innen drift til bundne fond. Enkelte utgifter og inntekter kan være utelatt fra prognosen.
- **Aktuarberegning pensjon januar.**
- **Endelige tall for skatteinntekter m/ skatteutjevning foreligger ikke før i januar 2014.**

3. Mål og delmål for Handlingsprogramperioden 2013-2016 og budsjettåret 2013

Det er vedtatt overordnede mål som skal prege perioden frem mot 2016. Delmål er skissert for budsjettåret 2013. Det er ingen tvil om at budsjettmålet er det viktigste målet, og alle andre mål må ses i lys av dette. Rådmannen er av den oppfatning at det er viktig å ha noen kvalitative og kvantitative mål som viser retning på arbeidet. Det arbeidet som skal gjøres er et langsiktig arbeid, og full måloppnåelse kommer først i slutten av perioden.

Mål innen 2015	Delmål 2013	Status 2. tertial 2013
1. En økonomi i balanse og økonomisk handlefrihet. Ut av ROBEK.	Tilbakebetale 21,2 mill. kroner av tidligere års akkumulerte merforbruk, og sette av 9,3 mill. kroner til disposisjonsfond.	- Økonomisk prognose for 2013 viser at det vil bli utfordrende å nå målet om 30,5 millioner i år.
2. Tilrettelegge for økt befolkningsvekst	Ha nok barnehageplasser til å oppfylle barnehagelovens krav, og på sikt øke antallet ut over dette. Arbeide med kommuneplanen for å legge til rette for: - Effektiv arealplanlegging - Befolkningsvekst - Styrket næringsgrunnlag	- Ringerike kommune gir alle som har rett til barnehageplass, etter §12a i Barnehageloven, plass i barnehage. - Oppstart av Prosjekt barnehageutbygging starter høst 2013, prosjektet vil utrede behov og plassering på kort og lang sikt. - Kommunal planstrategi er vedtatt. - Planprogram er vedtatt. - Frist for innspill til kommuneplanen var 30.08.13.
3. Bedret folkehelse	- Samsvar mellom antall mobbesaker som skolene jobber med og forekomsten av mobbing i elevrapportene - System for tidlig å oppdage barn med spesielle behov og risiko for skjevutvikling er etablert - Antall hoftebrudd reduseres med 30 % innen 2016	- Forekomst av mobbing i elevundersøkelsen er redusert og antall enkeltvedtak øker skoleåret 2012-13. - Systemrutinen for å oppdage barn med spesielle behov og risiko for skjevutvikling er under etablering. Det arbeides parallelt med prosjekter for tidlig intervensjon både i form av fagteam i barnehager og 4 år Trygg og klar og 4 årskontrollen. - Barnehager og SFO vil fortsette å arbeide med LØFT, og det vil gjennomføres LØFT- kurs for foreldre. Ringerike kommune samarbeider med Adferd sentret for å sertifisere TIBIR veiledere(Tidlig innsats for barn i

RINGERIKE KOMMUNE
Månedrapport – november 2013

		risiko). -Tiltak «strøsand» iverksettes også denne vinteren. Det deles ut strøsand til eldre, og hjemmetjenesten bidrar til å unngå glatte inngangspartier.
4. Ringerike kommune skal bli en av de 3 beste kommunene i Norge på omdømme, service og kommunikasjon	Få status på befolkningens oppfatning av Ringerikes tjeneste- og samfunnstilbud, innbyggerundersøkelsen. Være blant de 10 beste kommunene på service og omdømme	- Det foregår rydding på kommunens hjemmesider slik at informasjonen skal bli lettere tilgjengelig for brukerne. - Gjennom lørdagsannonsen i Ringerikes Blad fokuseres det ukentlig på en positiv nyhet – «Ukas Opptur». - Kulturendring gjennom etablering av TÆL – hvor det er fokus på at den enkelte ansatte skal være Tydelig, Ærlig og Løsningsvillig overfor den enkelte innbygger.

Langsiktige strategier som skal legges til grunn for å nå målene

Full måloppnåelse kan først nås i slutten av perioden. For å holde trykk og fokus på omstillingsarbeidet er det viktig at det er noen langsiktige strategier som ligger fast og som ikke fravikes. Alle innsparingstiltak som gjennomføres i denne perioden skal forankres i en eller flere strategier.

Merkevarebygging og identitetsbygging

Et godt omdømme er en forutsetning for å nå de målene vi har satt oss. Det blir viktig å markedsføre og selge «varen» Ringerike kommune. Denne strategien er en forutsetning for å nå mange av målene som er satt for perioden. Ringerike kommune er deltakere i KS sitt prosjekt *Saman om ein betre kommune*, der service og omdømme står sentralt.

Ringerike kommune har søkt om å bli den neste kommunen som huser en SOS barneby i Norge. Det er stort behov for kvalifiserte fosterhjem som vedvarer. SOS barnebyer står for et tilbud til barnas beste og er spesielt utviklet for å ta imot søsken. Vårt mål er å ivareta barn med særlige behov i egen kommune og etablere et kompetansesenter for foreldreveiledning. I tillegg til å være et godt barnevernfaglig tilbud vil etablering gi kommunen nye arbeidsplasser og godt omdømme.

Økonomisk prioritering og prosessgjennomgang av alle tjenestene

Det må kontinuerlig foretas en stram prioritering mellom de ulike tjenestene, og hvilket nivå de skal ligge på.

RINGERIKE KOMMUNE

Måned rapport – november 2013

Lovpålagte/ikke lovpålagte tjenester vurderes.

Arbeidsprosesser gjennomgås med tanke på at ressursene skal brukes mest mulig optimalt og gi best mulig resultatutnyttelse. Det er viktig å kartlegge prosessene fremfor den enkelte tjeneste. Prosessene involverer ofte flere tjenester, og det er ofte i overgangen mellom ulike tjenester at rutiner kan svikte og effekten reduseres. I 2013 har vi startet med en systematisk gjennomgang av arbeidsprosesser knyttet til sykelønnsrefusjon og fakturabehandling med den hensikt å redusere lønnskostnadene knyttet til dette.

Uønsket deltid er en annen problemstilling som er trukket frem. Vi starter med Pleie- og omsorgstjenesten, der dette er mest vanlig. Reduksjon av uønsket deltid vil kunne resultere i redusert sykefravær og bedre kvalitet på tjenestetilbudet.

Redusert volum og kvalitet gjennom nedbemanning er ett av de viktigste verktøyene innenfor denne strategien.

Arealbruk og struktur

Tjenester gjennomgås med tanke på å oppnå en best mulig utnyttelse av ressursene. Dette innebærer en gjennomgang av struktur og arealbruk av alle kommunens tjenesteområder og bygninger med tanke på å finne en struktur og en arealbruk som er mest mulig effektiv, men som samtidig ivaretar innbyggernes behov.

Det foreligger en rapport fra Holthe consulting og KPMG med anbefalinger.

Frivillighet

Frivillighet kan aldri erstatte kommunale tjenester, men det kan være et godt supplement til de kommunale tjenestene. Det tilstrebes økt bruk av frivillighet i løpet av handlingsprogram-perioden. Det er opprettet en frivillighetskontakt i hver sektor som har ansvaret for å koordinere og utvikle samspillet med de frivillige.

Inntektssiden

Det må sikres at kommunen utnytter eksisterende inntektsmuligheter maksimalt.

Interkommunale avtaler gjennomgås og reforhandles.

Refusjonsordninger som refusjon for ressurskrevende brukere og sykelønn må kontinuerlig være i fokus med tanke på full måloppnåelse i forhold til hva vi har krav på.

Eiermelding og eierstrategi utarbeides slik at vi sikrer at vi er profesjonelle eiere som forvalter ressursene til beste for innbyggerne.

RINGERIKE KOMMUNE
Månedrapport – november 2013

4. Økonomisk oversikt rammeområdene

Beløp i hele tusen kroner	Regnskap til og med nov 2012	Regnskap hittil 2013	Årsbudsjett	Prognose Årsregnskap	Prognose Årsavvik	Avvik i %	Årsavvik forrige rapport (pr okt)
0. Folkev. styringsorg	5 110	5 833	6 562	6 561	0	0 %	0
1. Rådm. strat. tiltak	11 981	16 098	17 206	17 396	-190	-1 %	18
2. Støtteenheter adm.	59 846	67 759	72 269	71 229	1 041	1 %	-348
3. Oppvekst og kultur	390 629	419 848	454 782	449 933	4 849	1 %	5 358
4. Helse og omsorg	585 400	646 366	665 940	675 156	-9 216	-1 %	-10 587
5. Tekniske områder	116 824	132 696	153 431	148 432	5 000	3 %	2 528
7. Avsetninger	3 790	-1 696	10 778	10 778	-0	0 %	-0
Sum forbruk rammeområdene 0-7	1 173 579	1 286 904	1 380 969	1 379 485	1 484	0 %	-3 033

Hovedoversikten viser avvik hovedsakelig innenfor helse og omsorg som melder om merforbruk. De andre driftsområdene viser stort sett et mindreforbruk som hovedsakelig kan knyttes til årets lønnsoppgjør.

Økonomiske oversikter med kommentarer for de enkelte områdene:

(alle tall i 1000)

0 Folkevalgte styringsorganer	Regnskap til og med nov 2012	Regnskap hittil 2013	Årsbudsjett	Prognose Årsregnskap	Prognose Årsavvik	Avvik i %	Årsavvik forrige rapport (pr okt)
Driftsregnskap	5 110	5 833	6 562	6 561	0	0%	0
Driftsresultat	5 423	5 883	6 517	6 516	0	0%	0
Driftsutgifter	5 714	6 001	6 770	6 784	-15	-0%	-27
Driftsinntekter	-291	-118	-253	-268	15	6%	27
Finansresultat	-313	-49	45	45	0	0	0
Finansutgifter	0		55	55	0	0	0
Finansinntekter	-313	-49	-10	-10	0	0 %	0

Rammeområde 0, folkevalgte styringsorganer, viser ingen avvik i forhold til budsjett. Det foreligger ingen opplysninger som skulle tilsi store avvik på dette området.

RINGERIKE KOMMUNE

Månedrapport – november 2013

1 Rådmann, strategiske tiltak	Regnskap til og med nov 2012	Regnskap hittil 2013	Årsbudsjett	Prognose Årsregnskap	Prognose Årsavvik	Avvik i %	Årsavvik forrige rapport (pr okt)
Driftsregnskap	11 981	16 098	17 206	17 396	-190	-1%	18
Driftsresultat	12 635	16 513	17 306	17 496	-190	-1%	18
Driftsutgifter	14 862	17 893	18 433	19 394	-961	-5%	-682
Driftsinntekter	-2 227	-1 380	-1 126	-1 897	771	68%	700
Finansresultat	-655	-415	-100	-100	-0	-0%	-0
Finansutgifter	11	0		0	-0	X	-0
Finansinntekter	-665	-415	-100	-100	0	0 %	0

Område 1, rådmann/ strategiske tiltak, melder om et lite merforbruk på 0,2 mill. kroner. Det ligger et innsparingskrav på 1,35 mill. kroner i budsjettet for rådmannens område, og størstedelen av dette er håndtert i 2013 blant annet ved at to stillinger holdes vakante. Rammeområde 1 og 2 er samlet pålagt et omstillingskrav på til sammen 4,5 mill. kroner i budsjettet for 2013. Det jobbes med å finne gode løsninger for en varig reduksjon i stab og støtteenhetene og mye er allerede gjennomført. Konsulenttjenester og kjøp fra eksterne i forbindelse med utredningsoppdrag har blitt noe høyere enn budsjettet. Ubrukte budsjettmidler til kompetanseutvikling holdes tilbake og dekker mesteparten av dette merforbruket.

2 Støtteenheter adm	Regnskap til og med nov 2012	Regnskap hittil 2013	Årsbudsjett	Prognose Årsregnskap	Prognose Årsavvik	Avvik i %	Årsavvik forrige rapport (pr okt)
Driftsregnskap	59 846	67 759	72 269	71 229	1 041	1%	-348
Driftsresultat	60 562	68 055	73 264	71 519	1 745	2%	355
Driftsutgifter	67 513	72 289	77 844	78 198	-355	-0%	-1 145
Driftsinntekter	-6 951	-4 234	-4 580	-6 679	2 099	46%	1 500
Finansresultat	-716	-296	-994	-291	-704	-71%	-704
Finansutgifter	8	5	6	9	-4	-63%	-4
Finansinntekter	-724	-301	-1 000	-300	-700	-70 %	-700

Rammeområde 2, støtteenheter administrasjon, antyder et mindreforbruk på 1 mill. kroner. Endringen fra forrige månedrapport på 1,4 mill kroner oppstår pga noe større refusjonsinntekter og noe lavere forsikringsutgifter enn tidligere antatt. Det har i år vært økonomiske utfordringer knyttet til utbetalinger til pasientskadeerstatninger og større utgifter enn ventet i forbindelse med valget. Disse kostnadene har blitt dekket opp gjennom noe høyere sykkelønsrefusjoner enn budsjettet og noen vakante stillinger i perioder. Tiltak for å redusere 10 årsverk (innenfor område 1 og 2) er langt på vei gjennomført, og det jobbes for å finne gode varige løsninger.

RINGERIKE KOMMUNE

Månedrapport – november 2013

3 Oppvekst og kultur	Regnskap til og med nov 2012	Regnskap hittil 2013	Årsbudsjett	Prognose Årsregnskap	Prognose Årsavvik	Avvik i %	Årsavvik forrige rapport (pr okt)
Driftsregnskap	390 629	419 848	454 782	449 933	4 849	1%	5 358
Driftsresultat	391 094	420 626	454 934	450 197	4 737	1%	5 342
Driftsutgifter	472 226	495 346	537 630	540 136	-2 506	-0%	-2 622
Driftsinntekter	-81 132	-74 720	-82 696	-89 939	7 243	9%	7 965
Finansresultat	-465	-778	-152	-265	113	74%	16
Finansutgifter	9	37	10	47	-37	-373%	-34
Finansinntekter	-473	-815	-162	-312	150	93 %	50

Område 3, oppvekst og kultur, antyder et mindreforbruk på 4,8 mill. kroner som følge av årets lønnsoppgjør. Det er noe lavere enn i prognosen forrige måned.

Det er færre barn som benytter SFO tilbudet enn antatt og inntektene er dermed noe lavere enn budsjettet. Noen tilpasninger har blitt gjort i forhold til bemanning, innenfor de normer som er satt, for å redusere kostnadene. Skolene melder ellers om drift som planlagt med et mindreforbruk på grunn av moderat lønnsoppgjør og innføring av streng innkjøpskontroll.

Læringscenteret for voksne har noe høyere inntekter enn budsjettet knyttet til norsk for fremmedspråklige.

Kulturtenesten viser stort sett drift i henhold til budsjett, men vil få et merforbruk hovedsakelig pga tilskudd til registrerte trossamfunn.

PPT drifter i henhold til budsjett, men melder et mindreforbruk på grunn av noe vakante stillinger i perioder.

Kommunale barnehager viser nå et merforbruk på ca 1 mill. kroner i forhold til budsjett, men mye av dette dekkes inn av en lavere lønnsvekst enn budsjettet. Tilskudd til private barnehager vil bli noe høyere enn budsjettet på grunn av etterbetaling for 2012.

4 Helse og omsorg	Regnskap til og med nov 2012	Regnskap hittil 2013	Årsbudsjett	Prognose Årsregnskap	Prognose Årsavvik	Avvik i %	Årsavvik forrige rapport (pr okt)
Driftsregnskap	585 400	646 366	665 940	675 156	-9 216	-1%	-10 587
Driftsresultat	591 396	649 673	665 590	674 429	-8 839	-1%	-10 522
Driftsutgifter	726 451	790 458	838 616	867 983	-29 367	-4%	-27 000
Driftsinntekter	-135 055	-140 784	-173 026	-193 553	20 527	12%	16 477
Finansresultat	-5 996	-3 308	350	727	-377	-108%	-65
Finansutgifter	408	1 006	450	945	-495	-110%	-236
Finansinntekter	-6 404	-4 313	-100	-218	118	118 %	171

Helse og omsorg, område 4, melder om mulig merforbruk på 9,2 mill. kroner. Det leveres gode økonomiske resultater i forhold til budsjett på de fleste områder, og avviket begrenser seg til noen få utfordringer. Det er en forbedring i prognosen fra forrige måned på ca 1,3 mill. kroner.

RINGERIKE KOMMUNE

Månedrapport – november 2013

Dette er det største driftsområdet i kommunen. Mange av sparetiltakene i årets budsjett treffer naturlig nok dette området. Tiltak spesielt innen tildelingspraksis og praktisk bistand viser seg å være utfordrende å hente kortsiktige økonomiske effekter på, og dette er noe av grunnen til merforbruket.

Det har i år vært et stort behov for institusjonsplasser, og det har vært nødvendig med flere kjøpte plasser fra andre kommuner/ private institusjoner enn tidligere år. Budsjettet tar ikke høyde for så mange plasseringer som året hittil har ført med seg. Det antydes nå et merforbruk i forhold til budsjett på 10 mill. kroner. Noe av dette oppveies ved refusjon knyttet til ressurskrevende tjenester som ser ut til å bli 4 mill. kroner høyere enn budsjettet.

Ringerike kommune har i det interkommunale legevaktsamarbeidet søkt Helsedirektoratet og fått innvilget penger til etablering av øyeblikkelig hjelp plasser i løpet av høsten 2013. Dette er korttids plasser som skal redusere sykehusinnleggelses. Plassene vil også bidra til å redusere presset på kommunale institusjonsplasser.

Det registreres en stadig økning i utbetalingene av sosialstønning. Strøm og boligutgifter er det som øker mest samtidig som antall brukere av tjenesten er stigende. Budsjett 2013 legger ikke opp til en økning fra 2012 nivået og det ligger an til et merforbruk på 7 mill. kroner for NAV samlet. Det er igangsatt tiltak «Aktiv-kommune» som retter seg spesielt mot yngre arbeidsledige for å aktivisere og forberede for arbeidslivet. Dette har hatt en positiv økonomisk effekt for kommunen.

Bemanningsutfordringer i forhold til aktivitetsnivået innenfor den kommunale institusjonsdriften sørger for at institusjonstjenestene bidrar med et negativt avvik på 5,1 mill. kroner. En økt aktivitet innenfor hjemmetjenestene sørger også for et økt behov av bemanning i forhold til budsjett. Dette gjør at hjemmetjenestene viser et negativt avvik på 4,9 mill. kroner.

Aktivitetene innenfor helse og velferd (rus og psykiatri, barnevern, helsestasjonstjenester, krisesenter, transittmottak, tiltak barn og unge og annet) melder om et samlet mindreforbruk på 7,8 mill. kroner som skyldes noe høyere refusjonsinntekter enn budsjettet, ikke satt inn vikarer ved langtidsfravær og permisjoner, streng innkjøpskontroll og noen åpne/vakante stillinger på grunn av manglende søkere med riktig kompetanse.

5 Tekniske områder	Regnskap til og med nov 2012	Regnskap hittil 2013	Årsbudsjett	Prognose Årsregnskap	Prognose Årsavvik	Avvik i %	Årsavvik forrige rapport (pr okt)
Driftsregnskap	116 824	132 696	153 431	148 432	5 000	3%	2 528
Driftsresultat	117 176	133 004	151 863	146 851	5 012	3%	-2 230
Driftsutgifter	249 789	268 139	302 830	302 425	405	0%	1 642
Driftsinntekter	-132 613	-135 135	-150 967	-155 574	4 607	3%	-3 872
Finansresultat	-352	-308	1 568	1 580	-12	-1%	4 758
Finansutgifter	22	12	1 568	1 580	-12	-1%	1 274
Finansinntekter	-373	-321					3 484

Tekniske områder, område 5, melder om et mindreforbruk på 5 mill. kroner i forhold til budsjett. Tiltak med streng innkjøpskontroll, som ble innført i begynnelsen av oktober, har hatt effekt.

RINGERIKE KOMMUNE

Månedsrapport – november 2013

Vedlikeholdsutgifter er redusert så langt det er mulig for å bidra til et positivt økonomisk resultat. Samtidig har det også på dette området vært positivt med et moderat lønnsoppgjør.

Vårens flom førte til økte utgifter og det er gjort et anslag på om lag 1 – 1,5 mill. kroner. I tillegg trekker høye utgifter til fyring i idrettsparken og høye strømutfgifter til veilys i negativ retning.

I budsjett 2013 ligger det til grunn at Brutorget skulle stenges for parkering etter 1. kvartal. Der er planene noe forsinket og det fører til større parkeringsinntekter enn budsjettet.

Prioritering av vedlikeholdsoppgaver er en av hovedutfordringene.

7 Avsetninger, overføringer	Regnskap til og med nov 2012	Regnskap hittil 2013	Årsbudsjett	Prognose Årsregnskap	Prognose Årsavvik	Avvik i %	Årsavvik forrige rapport (pr okt)
Driftsregnskap	3 790	-1 696	10 778	10 778	-0	-0%	-0
Driftsresultat	6 977	2 353	10 778	10 830	-52	-0%	-52
Driftsutgifter	8 568	6 089	10 793	14 570	-3 777	-35%	-3 758
Driftsinntekter	-1 591	-3 736	-15	-3 740	3 725	24 985%	3 706
Finansresultat	-3 187	-4 049	0	-51	51	X	51
Finansutgifter	262	51 378	40 000	51 192	-11 192	-28%	-17
Finansinntekter	-3 449	-55 427	-40 000	-51 243	11 243	28 %	68

Innenfor rammeområde 7 ligger blant annet avsetningen til årets reguleringspremie fra KLP og andre pensjonsberegninger. Området melder om balanse i forhold til årets budsjett. Det er usikkerhetsmomenter på dette området som virker både i positiv og negativ retning, og en del forhold vil ikke være kjent før aktuaroppgave på pensjon er mottatt i januar og årsoppgjøret er ferdig.

8 Skatt og rammetilsk	Regnskap til og med nov 2012	Regnskap hittil 2013	Årsbudsjett	Prognose Årsregnskap	Prognose Årsavvik	Avvik i %	Årsavvik forrige rapport (pr okt)
Driftsregnskap	-1 244 707	-1 223 136	-1 476 243	-1 451 939	-24 304	-2%	-18 847
Driftsresultat	-1 244 711	-1 223 136	-1 476 243	-1 451 939	-24 304	-2%	-18 847
Driftsutgifter	34	17	207	34	173	83%	155
Driftsinntekter	-1 244 744	-1 223 153	-1 476 450	-1 451 973	-24 477	-2%	-19 002
Finansresultat	3	0		0	-0	X	-0
Finansutgifter	3	0		0	-0	X	-0
Finansinntekter							

Område 8, skatt og rammetilskudd, melder om en mindreinntekt på 24,3 mill. kroner i forhold til budsjett. En negativ endring fra forrige måneds prognose på 5,5 mill. kroner. Det er budsjettet med noe høyere inntekter på skatt, skatteutjevning og rammetilskudd enn modellene til KS og KRD tilsier. Det er bekreftet at kommunen ikke vil motta fullt så mye rentekompensasjon fra Husbanken som antatt i budsjettet, og det blir et negativt avvik på ca 1,5 mill. kroner som følge av dette. Kommunen mottok imidlertid 1,5 mill. kroner i skjønnsmidler fra Fylkesmannen etter søknad som påvirker resultatet i positiv retning.

RINGERIKE KOMMUNE

Månedrapport – november 2013

Skatt på inntekt og formue

I denne prognosen er det lagt inn en forventning om til sammen 18 mill. kroner mindre i inntekter fra skatt, rammetilskudd og skatteutjevning. Det er en forverring på 2 mill. kroner i forhold til forrige prognose. Det er i tidligere rapporter og muntlige presentasjoner antydnet at avviket kan komme opp mot 20 mill. kroner. Tallene i denne rapporten bygger på utregningsmodellen fra KS og kommunens egenutviklede prognoseverktøy. Det understrekes at det fortsatt vil være usikkerhet knyttet til dette frem til skatteinntekter for desember og endelige tall for inntektsutjevningen blir kjent i midten av januar 2014.

MVA-refusjon fra investeringer

Det er i tidligere månedrapporter meldt om en betydelig lavere mva-refusjon enn budsjettert. Dette bildet har nå endret seg etter at flere prosjekter har kommet i gang i løpet av høsten. Foreløpig prognose antyder en mva-refusjon på ca 13,5 mill. kroner mot 15,2 mill. kroner i budsjetttet. 80 % av disse midlene skal tilbakeføres til investeringsregnskapet for å finansiere kommunens investeringer. I tillegg ser det ut som noe av mindreforbruket hos driftsområdene (område 0 til 5) skyldes lavere mva-kostnader enn budsjettert, dette gir seg utslag i rammeområde 8 ved mindre inntekter av mva-refusjon i driften. Beregnet til ca 4 mill. kroner i denne prognosen.

9 Renter, avdrag og finansposter	Regnskap til og med nov 2012	Regnskap hittil 2013	Årsbudsjett	Prognose Årsregnskap	Prognose Årsavvik	Avvik i %	Årsavvik forrige rapport (pr okt)
Driftsregnskap	28 343	38 254	95 275	99 279	-4 005	-4%	-4 635
Driftsresultat	28	57		57	-57	X	-33
Driftsutgifter	5	49		49	-49	X	-25
Driftsinntekter	22	8		8	-8	X	-8
Finansresultat	28 315	38 197	95 275	99 222	-3 948	-4%	-4 602
Finansutgifter	54 096	99 076	164 278	161 778	2 500	2%	2 000
Finansinntekter	-25 781	-60 879	-69 004	-62 556	-6 448	-9 %	-6 602

Prognosen for område 9 viser et merforbruk på 4 mill. kroner som skyldes lavere utbytte fra RiK og noe høyere avdragsutgifter enn budsjettert. Det økonomiske bildet forbedres noe på grunn av lavere rentekostnader og lavere overføring til investeringsregnskapet enn budsjettert.

Det ventes noe lavere innskuddsrenter enn budsjettert, men dette oppveies av fortsatt lave lånerenter. Husbanken har i år utbetalt Startlånene på et litt senere tidspunkt enn forutsatt i budsjetttet, det forventes derfor noe reduserte renteutgifter vedrørende Startlån.

Det blir fortløpende vurdert bruk av fastrentelån på en noe større andel enn det kommunen har i dag siden de «lange» rentene også ligger lavt. Dette for å sikre forutsigbarhet i finansutgiftene i årene som kommer.

5. Bemanningsoversikt pr måned

Måned	Bemanning 2013			Fast utlønning 2012	Sum årsverk 2012
	Fast utlønning	Variabel utlønning (timelønnede)	Sum årsverk hittil 2013		
januar	1841	200	2042	1847	2047
februar	1834	209	2043	1858	2034
mars	1828	203	2031	1861	2039
april	1826	192	2018	1853	2054
mai	1831	202	2033	1859	2042
juni	1824	222	2046	1868	2044
juli	1801	238	2039	1845	2035
august	1786	328	2114	1849	2126
september	1814	239	2053	1866	2102
oktober	1828	235	2063	1861	2051
november	1850	247	2097	1862	2075
desember	1855	240	2095	1858	2094
Gj.snitt årsverk	1826	230	2056	1857	2062

I tabellen vises utviklingen i bemanningen i 2013 sammenlignet med 2012. Bemanningstallene, som har vært brukt i forbindelse med økonomirapportering siden 2008, viser medarbeidere som mottar fast lønn i antall årsverk og medarbeidere som mottar variabel lønn omregnet til antall årsverk.

Gjennomsnittlig antall årsverk har falt noe sammenlignet med 2012 som er en naturlig konsekvens av de innsparingstiltak som er gjennomført hittil i år. Variasjoner fra måned til måned sammenlignet med 2012 skyldes hovedsakelig bevegelige helligdager, ferieavvikling og sykefravær. Det er allikevel verdt å merke seg at gjennomsnittlig antall årsverk med fast utlønning har falt mer enn gjennomsnittlig totalt antall årsverk sammenlignet med 2012. Det betyr at det har vært en liten økning i gjennomsnittlig antall timelønnede årsverk fra 2012 til 2013.

I tallet for medarbeidere som mottar fast lønn inngår medarbeidere med fast stilling, faste vikarer og engasjementer. I tallet på medarbeidere som mottar variabel lønn inngår lønn til tilkallingsvikarer (som kun mottar timelønn) samt ekstravakter til medarbeidere i deltidsstillinger som er fast tilsatt, har fast vikariat eller engasjement. All variabel lønn er timebasert, og omregningen til variable årsverk er kun basert på antall ordinære timer som er jobbet. Kostnader til tilleggslønn, som for eksempel overtid og helligdagstillegg, inngår ikke i beregningen av antall årsverk, men synliggjøres i de totale lønnskostnadene. Kjøp av vikarer fra vikarbyråer er heller ikke med i bemanningsoversikten.

6. Status sykefravær med nærværarbeid

Det er satt i gang et stort prosjektarbeid som skal bedre nærværet i Ringerike kommune. Kommunens egne tall skal analyseres sammen med øvrige relevante parametere som påvirker nærværet. Samarbeidspartnere i dette prosjektet blir: NAV, KS, BHT, KLP, andre kommuner, organisasjoner og bedrifter for innhenting av beste praksis på området. I tillegg blir forskningsmiljøet sparringpartnere. Mål med prosjektet er ny strategi for nærvær og sykefraværarbeid i Ringerike kommune.

Aktuelle nærværstall

NAV's tall for 3. kvartal 2013 viser positiv utvikling av nærværet i Ringerike kommune. Sykefraværet er redusert fra 7,9 % til 7,7 % sammenlignet med 2. kvartal 2013 og fra 8,7 % til 7,7 % sammenlignet med 3.kvartal 2012.

Gjennomsnitt for kommunal forvaltning i Norge går ned fra 7,2 % til 7,0 % sammenlignet med 3.kvartal 2012.

Sykefraværregisteret er hovedkilden til informasjon om legemeldt sykefravær og dette registeret er basert på NAV's sykmeldingsattest 1A i sykepengerutinen. Disse registreringene skal omfatte alt legemeldt fravær på grunn av egen sykdom.

Utvikling av legemeldt sykefravær – hele kommunen:

Viser: Alle aldersgrupper, Begge kjønn, tapte dagsverk i prosent

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. kvartal		8,1	8,6	8,4	9,5	10,1
2. kvartal		8,3	7,3	8,6	8,2	7,9
3. kvartal	7,6	8,7	7,6	8,1	8,7	7,7
4. kvartal	7,8	9,2	8,5	8,9	9,6	
Gjennomsnitt Kommunal forvaltning 3. kvartal 2013		8,3	7,1	7,5	7,2	7,0

Ringerike kommune har redusert sykefraværet fra 8,7 % til 7,7 % sammenlignet med 3.kvartal 2012.

Ringerike kommune har 0,7 prosentpoeng høyere sykefravær enn kommunal forvaltning (gjennomsnitt for alle kommuner i Norge) i 3. kvartal. Ringerike kommune har større reduksjon i sykefraværet enn gjennomsnittet for resten av landet i 3. kvartal sammenlignet med fjoråret.

RINGERIKE KOMMUNE

Månedssrapport – november 2013

Legemeldt sykefravær fordelt per sektor

Viser: Alle aldersgrupper, 3. kvartal, Begge kjønn, Alle fylker, Alle størrelser, Tapte dagsverk i prosent

	2009	2010	2011	2012	2013
RINGERIKE KOMMUNE TOTALT	8,7	7,6	8,1	8,7	7,7
RINGERIKE KOMMUNE HELSE OG OMSORG	2,7	10	9,4	11,1	9,1
RINGERIKE KOMMUNE OPPVEKST OG KULTUR	2	4,9	6,3	5,2	6,1
RINGERIKE KOMMUNE TEKNISKE TJENESTER	7,7	5,6	7,1	8,8	6,8

Helse og omsorg har en nedgang i sykefraværet fra 11,1 % til 9,1 % sammenlignet med 3. kvartal 2012. Tekniske tjenester går ned fra 8,8 % til 6,8 % Oppvekst sykefravær går opp fra 5,2 % til 6,1 %.

Legemeldt sykefravær fordelt på varighet

Viser: Alle aldersgrupper, 3. kvartal, Begge kjønn, Tapte dagsverk i prosent

	2009	2010	2011	2012	2013
Totalt	8,7	7,6	8,1	8,7	7,7
<8 dager	0,5	0,4	0,5	0,3	0,4
8-16 dager	0,9	0,6	0,7	0,6	0,6
17 dager - 8 uker	2,2	2	1,9	2	1,6
>8 uker - 20 uker	2,4	1,8	2	2,2	1,7
>20 uker - 39 uker	1,6	1,7	1,7	2,3	1,6
>39 uker	1,2	1,1	1,3	1,2	1,7

Det lengste fraværet har (>39 uker) økt fra 1,2 % til 1,7 % av det totale fraværet på 7,7 %

Bruk av gradering

Viser: 3. kvartal, Begge kjønn, Alle næringer, Alle bedrifter, Antall tilfeller i prosent

	2009	2010	2011	2012	2013
Totalt	18,6	18,2	20,8	23,2	21,7
Kvinne	19,7	18,5	22,1	24,6	23,4
Mann	12,9	16,3	12,8	12,1	5,1

Landsgjennomsnittet for graderte sykemeldinger ligger på 23,2 % av alt legemeldt sykefravær. Ringerike kommune ligger på 21,7 % hvilket er en nedgang med 1,5 prosentpoeng sammenlignet med 3. kvartal 2012.

RINGERIKE KOMMUNE

Måned rapport – november 2013

NAV's publisering av sykefravær med tilhørende intervaller innføres/ blir utgangspunkt for videre rapportering. Dette innebærer at status sykefravær blir rapportert.

Styringsgruppa for nærværprosjektet har konkludert med følgende rapporteringsregime i forhold til sykefravær:

1. kvartal rapporteres i juni
2. kvartal rapporteres i september
3. kvartal rapporteres i desember
4. kvartal rapporteres i mars påfølgende år

Rapportinnhold vil være:

- Sykefravær totalt Ringerike kommune.
- Sykefravær per sektor (helse og omsorg, oppvekst, teknisk).
- Sykefraværets lengde (korttid opp til 16 dager og langtidsfravær fra 16 og oppover).
- Sykefraværet sammenlignes med landsgjennomsnitt i kommunal forvaltning.

Formålet med endringen er effektivisering og synliggjøring av mest mulig oppdaterte styringsdata. Rapporteringen blir helhetlig og det blir en felles forståelse i samhandling med enhetene, sektorene, IA-NAV mfl. Ringerike kommune følger nasjonale, fylkesvise standarder for rapportering av fravær.

Egenmeldt sykefravær fra kommunens egne systemer bruker de samme rapporteringsintervallene.